

NYE PAROLER.

Vi er blitt tilsendt en oversikt fra kulturfronten med noen nye paroler. Det heter her at følgende forlag er boykottet, slik at ingen må kjøpe bøker som er merket med firmaets navn - uansett om bokenes innhold og egne ser hamnløst ut:

Blix Forlag, Kamban Forlag, Centralforlaget, Gunnar Stenersens Forlag, J. M. Stenersens Forlag, Viking Forlag, Segelcke Thraps Forlag og Amos Forlag.

Gyldendal Norsk Forlag er nazistisk ledet, og nye bøker fra Gyldendal er derfor boykottet. Eldre litteratur, klassikere og skolebøker fra Gyldendal er derimot ikke boykottet. Nazisten Lars Hansens samlede verk er fra Gyldendal er boykottet.

H. Aschehoug & Co.s Forlag fikk i sommer en nazistisk konsulent som etter oppdrag fra Kulturdepartementet skal kontrollere forlagets bøker. Dermed er Aschehougs nye bøker boykottet. Eldre litteratur og skolebøker fra Aschehoug er ikke boykottet.

Som man ser er dermed en stor del av de bøker som er tilsalgs hos bokhandlerne boykottet, og vi anbefaler at man nøye undersøker hvilket forlag boken er utsendt fra før man går til innkjøp.

For teater og film gjelder det at Nationaltheatret, Det norske teatret og Trøndelag teater nå som før er boykottet. Disse tre teatre har NS-sjefer. Boykotten er helt gjennomført; for Nationaltheatrets vedkommende i over to år. Dette er en bedrift av publikum. Ved de andre teatrene i Oslo har publikum demonstrert mot tendenser til innblanding. Hilda Fredriksens gjestespill i Hedda Gabler på Det nye teater ble oppgitt på grunn av truselen om boykott av denne forestilling.

Gode norske skuespillere unngår offentlige opptredelser og såvidt mulig også filmengasjementer. (Som nevnt i vårt nr. 121 er teaterturnéene imidlertid videre ikke berørt av blokaden).

Publikum over hele Norge boykottet Sindingfilmen "Sangen til livet".

Til dem som danner de lange kinokøene i Oslo er det nødvendig å innskjerppe at ingen gode nordmenn i dag går på tyske filmer.

Dette er paroler. De kan ikke diskuteres, bare følges. Det advares mot alle forsøk på å skape forvirring.

Vi skal senere redegjøre for situasjonen på musikkfronten.

BLANT DE TYSKE SOLDATER i Oslo sirkulerer for tiden en trykt plakat avfattet på tysk. Den inneholder fotografiene av tre kvinner og en liten gutt, og teksten forteller hvorledes disse personene unnsnapp fra bombing av Nürnberg, kom inn på Hitler-området ved Berchtesgaden og ble skutt av SS-vakten. Plakaten slutter med et flammande opprop til det tyske folk om å vitne seg med partipampene, avkaste Hitlerregimet og få slutt på krigen!

SVENSK PASSASJERFLY MEDSKUTT AV TYSK MILITÆRFLY. Det svenske Aerotransports fly "Gripen" som fredag startet for England, ble kl. 20,20 utenfor den svenske kyst angrepet av et ukjent militærfly. Angrepet varte i ti minutter, og den ene vingen ble satt i brann. Kursen ble straks satt mot den svenske kyst igjen. Ikke lenge etter stoppet den ene motoren, og deretter også den andre, og "Gripen" ble gjort manøvreudyktig. Den kjørte rett i fjellvegg. Det var 11 passasjerer ombord, hvorav seks russere, 10 av dem omkom, mens en - en svenske - ble reddet. Likaså ble en av flyets fire manns store besetning reddet. Det var ingen nordmenn ombord i flyet.

3000 KG. gulerøtter var forleden dag underveis inn til gartnerhallen i Oslo. På en av innfartsveiene til Oslo ble bilen imidlertid stanset av tyske vaktposter som ga ordre om at den skulle kjøres til bryggen. En soldat ble plassert i bilen for å påse at ordren ble overholdt. Gulerøttene ble lastet ombord i en tysk båt.

STATSMINISTER CHURCHILL er blitt intervjuet i New York Times om hvordan han ønsker seg verdensordningen etter krigen. Den britiske statsminister mener at det bør dannes et utvidet Nasjonenes Forbund som bygger på den nåværende institusjon og gjør bruk av dets verdifulle erfaringer. Den nye verdenssamenslutning skal før eller senere oppta alle stater som medlemmer, og i første omgang må det iallfall omfatte et råd for Asia og ett for Europa. Europarådet bygges ut til en effektiv organisasjon med en høyeste domstol og - internasjonale eller nasjonale - væpnede styrker til sikring av en permanent fred. Rådet bør bestå av ett råd for stormaktene og ett for de små stater. Dessuten mener Churchill at behandlingen av spørsmål som vedrører en enkelt stat eller en mindre gruppe av stater må overlates til regionale fraksjoner av de nærmest interesserte stater, slik at en ikke får en gjentagelse av forholdene i det gamle folkeforbund, der f. eks. representanter for Bolivia var med og avgjorde det kroatiske spørsmål. Det som tilsiktes er en absolutt sakkyndighet for avgjørelser i hvert enkelt tilfelle. - En merker at det er en viss konformitet mellom de amerikanske og engelske forslag.

Men Churchill vil ikke innlate seg på å debattere detaljspørsmål, idet han hevder at flere oppfatninger først må få anledning til å gjøre seg hørt.

KRIGSFANGENE begynner likesom under forrige verdenskrig å bli et virkelig problem i Tyskland, hvilket blant annen fremgår av en artikkel i Danziger Vorposten, hvori avisen redegjør utførlig for hvorledes tyskerne skal forholde seg til krigsfangene.

Avisen fastslår at krigsfangene er og forblir fiender, og minner om forbudet for tyskerne om å ha noen omgang med dem.

Det er imidlertid forferdelig å konstatere i hvilken utstrekning forbudet overtres, fortsetter avisen, og om man ikke lar seg avskrekke av de høye straffer må man gripe til ennå hardere forholdsregler.

Den tyske avisen gir deretter noen eksempler på hvorledes man ikke bør oppføre seg mot krigsfanger, og skriver at det er absolutt forkastelig og sårende for sund tysk nasjonalfølelse om en tysk kvinne vinker til krigsfanger når de går forbi, eller rett ut kaster slengkyss til dem. Heller ikke er det tillatt å spise ved samme bord som krigsfanger eller la dem drikke av den samme ølfleske som man anvender selv!

JÖDEFÖLJELSENE I ITALIA. I Norditalia fortsetter jödefölgelse med ufornisket heftighet, og i de siste dager er de tyske aksjonene mot jödene ytterligere skjerppe. Det foretas daglige razziaer, og de fleste jöder er allerede arrestert eller ført til arbeidsleir. En reisende, som mandag ankom til Budapest fra Rom, beretter at Gestapo forlangte at jödene i Rom skulle utlevere 50 kg. gull. Hele Roms jödekoloni kunne imidlertid ikke skrape sammen mer enn 42 kg. Da grep imidlertid paven inn, og overlot de manglende 8 kg. for å hjelpe jödene.

SABOTASJEHANDLINGENE I DANMARK fortsetter. Vi har mottatt en interessant oppgave over hvorledes det danske folk stiller seg til sabotasjehandlingene. I følge denne oppgave er 99 prosent av det danske folk for alliert sejr. 70 prosent er for sabotasje, 29 prosent stiller seg mer nøytrale, og av disse 29 er det 10 prosent som mener at det som kan vinnes ved sabotasje tapes på andre måter.

En medvirkende årsak til at sabotasjehandlingens antall er øket, er at det danske folk er blitt mer og mer klar over at Danmark danner broen fra Norge til Tyskland. Jo mere denne broen gjøres usikker, jo mere uholdbar blir situasjonen for tyskerne, og jo mere nervøse blir de.

Det forkommer attentater daglig. Således eksploderte forleden kveld en bombe utenfor et hotell i Köbenhavn. Natte til fredag fant det sted to nye sabotasjehandling, blant annet brant en fabrikk ned til grunnen.

Et tysk forlegningssted i Aarhus var likeledes utsatt for en bombeeksplasjon. Forlegningsstedet ble sterkt ramponert.

BRANN I HOLMENKOLLEN SANATORIUM. Det meldes sent søndag kveld at det er utbrudt brann i Holmenkollen Sanatorium, som er bebodd av tyskere. Brannen begynte ved 16-tiden, og skadene skal være meget omfattende. Nærmere enkeltheter mangler.

SVALBARDOKTET. En tysk offiser betegner Svalbardtoktet som den største skandale i den tyske marines historie. Han forteller at en eskadre på 1 linjeskip og 7 mindre enheter gikk nordover med 2000 mann, spesialtrenede landgangstropper. Ved landssettingen ble de møtt med kraftig motstand og mistet ett skip. Av den norske styrken på 120 mann ble antakelig 36 tatt til fange (18 vites med sikkerhet). Ca. 40 norske falt under kampene; resten søkte tilflukt i fjellene. Tyskerne snappet opp en melding om at allierte sjøstridskrefter var underveis, og forlot øya i slik hast at de måtte la 4-500 mann bli igjen. På tilbaketuren sank et skip ved Nordkapp etter skadene det hadde fått under kampene.

Det fins nesten ikke fly i hele Nordnorge. Bardufoss flyplass har bare ett fly stasjonert. Luftvernet er også ført bort; i stedet er det satt opp kamuflasjekanoner av tre. Som forbindelsesfly er det bare stasjonert ganske få fly i de forskjellige fjorder.

NYHETENE FRA LONDON SØNDAG KL. 18,30 :

Russland. I en dagsordre i går meldte marskalk Stalin at Melitopol var inntatt, og ifølge meldinger fra Moskva i dag forfølger den røde arme de tyske troppene sør for byen. En militærkronikør uttaler at Melitopols fall gjør sammenbruddet av hele den tyske høyre fløy i Syd-Russland fullstendig. Tyskernes 6te arme, Stalingrad-armeen, er blitt knust for annen gang. Meldinger fra fronten går ut på at Melitopol falt etter 10 dages harde kamper. Siste dag hadde tyskerne 4000 falne og mistet 57 tanks. I Moskva ble det avfyrt seierssalutt i anledning av byens fall. News Chronicle's korrespondent i Moskva telegraferer til BBC at de tyske tropper som nå trekker seg tilbake fra Melitopol har bak seg en strekning på 150 km åpent støppeland. Deretter kommer nedre Dnjepr som er 3 km bred uten noen bruer.

I Dnjepr-bøyingen øker truslen mot Dnjeppetrovsk. Russerne utvidet i går sin kile i retning av Krivoj Rog både i bredden og dybden. Tyskerne forsøker å holde fremstøtet mot Krivoj Rog i sjakk. De blir nødt til å evakuere sine styrker fra Krim. De må også slanse russernes fremrykning mot Krivoj Rog for å hindre at de 50 tyske divisjoner som nå kjemper i Dnjepr-kilen skal bli utslettet. De må nå ta stilling og kjempe. Hvis de taper, står veien til Balkan åpen for de russiske tropper.

Russerne øker sitt press nord for Kiev. Både ved Kiev og Gomel fortsetter kampene med usvakt kraft.

En korrespondent til en Madrid-avis skriver fra Berlin at de russiske vinterarmeer ennå ikke er satt inn i kampene, og at folk i Berlin mener at disse armeer er på 2 millioner mann.

De delegerte til tre traktatkonferansen fortsatte i dag sine drøftelser. Man tillegger konferansen meget stor betydning i Moskva og fremhever de gode resultater som man allerede har oppnådd. Sunday Times skriver at det nok hersker en del meningsforskjell om hvordan en skal gå fram, og skriver at de britiske synspunkter er nærmere de russiske enn de amerikanske. Avisen skriver at briterne evne til å inngå kompromisser kan være av stor nytte. Konferansen er et avgjørende bidrag til å gjøre slutt på krigen så snart som mulig.

Sørfronten. Den jugoslaviske folkhærs hovedkvarter melder at byen Rijedor i Vest-Bosnia er fullstendig omringet. Tyske motangrep i Montenegro, Kroatia og Slovenia er slått tilbake. Jugoslaviske styrker har avskåret den eneste jernbane som forbinder de tyske linjer med Sør-Balkan. En kronikør skriver at jugoslavernes viktigste oppgave

er å ødelegge fiendens sambandslinjer. Dette har de utført med slik dyktighet at en mengde tyskere er blitt avskåret. De hindrer også tyskerne i å få forsyninger og forsterkninger. Under kampene ved Rijedor tok jugoslaverne nesten 2000 fanger.

I Italia har den 8de arme satt i gang en offensiv og opprettet et brude på nordbredden av elven Trigno som faller ut i Adriaterhavet ca. 20 km ovenfor Termoli. En av de beste veiene i Italia går langs denne elven. Den 8de arme har også vunnet viktig terreng i områdene som behersker veien fra Vinchiato.

Den 5te arme har hatt en del framgang til tross for kraftige fiendtlige motangrep.

Store styrker allierte bombefly angriper stadig de tyske stillinger. Bl. a. er de tre viktigste bruene i Roma-området truffet. En flyplass utenfor Roma ble angrepet i natt. Det er stadig angrep mot tyske kanonstillinger og sambandslinjer. 4 tyske fly ble skutt ned i går. 2 britiske savnes.

Amerikanske torpedobåter har senket et tysk ammunisjonsskip utenfor den italienske kyst nord for Roma. I det østlige Middelhav ble flyplassen ved Heraklion på Kreta bombardert på ny. En havn på Syros ble også angrepet.

Vestfronten. Amerikanske Maroderfly angrep i dag tyske flyplasser i Frankrike. Britiske bombefly angrep i går havnen i St. Malo. En tankbåt ble sprengt i luften. Det oppraddes fulltreffere på 3 desotrofer. 15 lokomotiver ble også skadet.

Noen få tyske fly kom inn over Sør-England i natt og kastet en del bomber. En del fly kom også over London. Det ble voldt liten skade og ingen menneskelig gikk tapt.

Det foreligger nærmere enkeltheter fra de allierte flyangrep mot Hessen og Frankfurt tidligere i måneden. Den 3. oktober ble 30 fabrikker ødelagt i Kassel, deriblant rustningsfabrikker, spilmøller og flyfabrikker.

USA. Utenriksminister Cordell Hull har hatt en konferanse med den kinesiske ambassadør. Han skal også ha konferanser med ministrene fra de britiske dominions.

Fra Tyrkia blir det meldt at den tyrkiske legasjon i Chungking-China er blitt opphøyet til ambassade. Den første ambassadør blir den nåværende minister i Madrid.

Den svenske journalist Arvid Fredborg skriver i en artikkel fra Berlin: Det er i dag millioner av utenlandske arbeidere i Tyskland som er blitt tvunget til å arbeide i Hitlers våpenfabrikker. Disse arbeidere utgjør et fenomen for tyskerne. De gjør hva de kan for å sabotere, og forbereder i stillhet den dag da de kan ta hevn. I mange tilfelle har de stjålet våpen fra depotene. Det fins byer og landsbyer hvor den utenlandske befolkning er i avgjort majoritet, og det er klart at en slik kontingent av fiendtlingsinnede arbeidere kan bidra til et indre sammenbrudd.

Fra Finland blir det meldt om en stor eksplosjon i en fabrikk i Abo. 5 personer ble drept, deriblant en tysk mekaniker. Årsaken til eksplosjonen er ikke brakt på det rene.

Fra Norge meldes at storparten av de mest stridsdyktige styrkene er blitt evakuert og erstattet med tyriske okkupasjonstropper. Soldater mellom 20 og 37 år blir overført til aktiv fronttjeneste. Antallet av tropper er ikke blitt nevneverdig redusert. Derimot er det ført bort fra landet meget krigsmateriell, mere enn de har fått tilført de siste måneder. Mange sivile tyskere forlater nå Norge. Det reiser daglig mellom 80 og 100. De tar med seg rikelig niste, som 5 kg smør, 30 ekker sardiner osv.

Sveits. Over den sveitsiske kringkaster er det kunngjort at den den sveitsiske grense blir satt i forsvarsberedskap. I tilfelle kampe ne i Italia når grensen, vil bruer og veier bli sprengt og grenseovergangene brutt.